

Sygn. akt V U 1538/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 października 2014 r.

Sąd Okręgowy w Kaliszu V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie :

Przewodniczący SSO Romuald Kompanowski

Protokolant Anna Werner-Dudek

po rozpoznaniu w dniu 24 października 2014 r. w Kaliszu

odwołania D. H.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

z dnia 23 października 2013 r. i z dnia 28 listopada 2013 r. Nr (...)

w sprawie D. H.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o emeryturę

1. zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. z dnia 23 października 2013r. i z dnia 28 listopada 2013 r. znak (...) w ten sposób, że przyznaje odwołującej D. H. prawo do emerytury dla osoby mającej ukończony podstawowy wiek emerytalny i co najmniej 15 letni okres składkowy i nieskładkowy poczynając od dnia 01 lipca 2013 r.

2. w pozostałym zakresie odwołanie oddala,

3. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. na rzecz odwołującej D. H. kwotę 120 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

UZASADNIENIE

Decyzjami z dnia 23 października 2013 r. i z dnia 28 listopada 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. odmówił I. H. prawa do emerytury dla pracowników, którzy osiągnęli – w przypadku kobiet – wiek 60 lat i legitymują się co najmniej 20 – letnim stażem pracy względnie stażem co najmniej 15 – letnim albowiem uznał, iż wnioskodawczyni nie osiągnęła żadnego ze wskazanego wyżej okresu ubezpieczenia. Tym samym ZUS nie uwzględnił wnioskodawcy do okresu ubezpieczenia pracy w gospodarstwie rolnym rodziców wnioskodawczyni w latach 1963 – 67, z lat 1976 - 78 oraz z lat 1983 – 86. Ponadto ZUS nie zaliczył okresu pracy w ramach umowy agencji wykonywanej w okresie 27.01.1978 – 23.05.1978 w (...). Odmownie oceniony przez ZUS w pierwszej decyzji okres pracy 6.04.1967 – 31.03.1968 został w drugiej decyzji zaliczony od okresu ubezpieczenia. Uznanie tego okresu nie spowodowało dla wnioskodawczyni uzyskania co najmniej 15-letniego okresu ubezpieczenia.

Odwołania od każdej z powyższych decyzji złożyła D. H. wnosząc o zmianę decyzji i przyznanie prawa do emerytury przy zaliczeniu zgłoszonych okresów pracy gospodarstwie rolnym wykonywanej, okresu wykonywania pracy w ramach umowy agencji na rzecz (...).

Sąd połączył sprawy z każdego z odwołań do wspólnego rozpoznania.

Organ rentowy wniósł o oddalenie każdego z odwołań.

Sąd ustalił co następuje:

Odwołująca D. H., urodzona dnia (...), od urodzenia do grudnia 1972 r. była zameldowana na terenie K. i zamieszkiwała wspólnie z rodzicami prowadzącymi gospodarstwo rolne o powierzchni nie mniejszej niż 1,07 ha położone na terenie tej miejscowości.

(dowód: poświadczenie zameldowania w aktach ZUS, wypis z księgi wieczystej w aktach sprawy)

Po ukończeniu szkoły podstawowej, odwołująca podjęła naukę w Liceum Ogólnokształcącym w K.. Naukę tę ukończyła w czerwcu 1965 r. składając z wynikiem pozytywnym egzamin dojrzałości. W dniu 6 kwietnia 1967 r. odwołująca podjęła pracę najemną w Przedsiębiorstwie (...) w P. i pracowała tam do dnia 31 marca 1968 r. Kolejne okresy zatrudnienia odwołującej w charakterze pracownika to: 1.04.1968 – 31.05.1969, 1.06.1969 – 30.09.1971, 20.10.1971 – 31.08.1974, 12.04.1976 – 24.04.1976, 4.09.1978 – 31.10.1983. Każdy z zakładów zatrudniający odwołującą miał siedzibę na terenie P..

/bezsporne/

W okresie 27.01.1978 – 23.05.1978 odwołująca w ramach umowy agencji wykonywała na rzecz (...) Oddział w P.pracę sprzedawcy.

(dowód: świadectwo pracy w aktach ZUS)

W okresie aż do wyjazdu do pracy w P., odwołująca jako domownik wykonywał codziennie prace rolnicze odpowiednie do płci i wieku. W trakcie roku szkolnego odwołująca te prace wykonywała w godzinach przypadających po zakończeniu w danym dniu nauki w szkole a w okresie przerw w nauce – wakacje i ferie – od rana do wieczora. Rodzice odwołującej mieli sad a w nim były drzewa i krzewy owocowe w różnym gatunku. Sezon prac przy pielęgnacji drzewostanu zaczynał się od wczesnej wiosny i trwał do późnej jesieni. W tym okresie przypadał również zbiór owoców, segregowanie i układanie do przechowania a w przypadku owoców ulegających szybkiemu zepsuciu – także ich sprzedaż bezpośrednio konsumentowi. W gospodarstwie był także drób oraz króliki w zmiennych ilościach. W okresie zimowym zachodziła jedynie konieczność okresowego przeglądania przechowywanych owoców. Odwołująca codziennie wykonywała prace od wiosny do jesieni; w pozostałych miesiącach roku tylko wtedy gdy zachodziła konieczność przeglądania przechowywanych owoców. W tym pierwszym okresie praca zajmowała odwołującą cały dzień a w okresie gdy uczęszczała do szkoły – czas od wczesnych godzin popołudniowych przypadających między 14-ą a 15-ą aż do godzin wieczornych.

(dowód: zeznania świadków: K. D., Z. D., zeznania odwołującej)

Okres składkowy odwołującej uznany przez ZUS wynosi 13 lat 10 miesięcy i 7 dni.

/bezsporne/

Dokonując powyższych ustaleń faktycznych sąd dał wiarę zeznaniom wskazanych wyżej świadków oraz zeznaniom odwołującej ale w części odnoszącej się do okresu gdy odwołująca mieszkała z rodzicami na terenie K.. Pozostałym zeznaniom tych osób sąd nie dał wiary albowiem w latach 1967 – 76 odwołująca nie wykonywała w gospodarstwie żadnych prac. W tym czasie domownicy: rodzice odwołującej, jej rodzeństwo podzielili się obowiązkami tak aby wszystkie przypadające na daną porę roku prace były wykonane. Z tej przyczyny sam fakt zaprzestania wykonywania przez odwołującą pracy najemnej nie prowadził do wniosku, iż po okresie prawie 10 – u lat niewykonywania pracy w rolnictwie, uzyskała ona przymiot domownika rolnika w rozumieniu przepisów emerytalnych. Poza tym odwołująca

nie powołała się na jakikolwiek dokument pozwalający chociażby na uprawdopodobnienie, iż w 1976 r. po tym jak zaprzestała wykonywania pracy na terenie P., zmieniło się jej miejsce zamieszkania.

Sąd zważył co następuje:

Zgodnie z przepisem art. 27 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach (Dz. U. z 2013 r. poz.1440 z póź. zm.) ubezpieczeni urodzeni przed dniem 1 stycznia 1949 r., którzy osiągnęli podstawowy wiek emerytalny wynoszący w przypadku kobiet 60 lat, mogą przejść na emeryturę jeżeli mają wymagany okres składkowy i nieskładkowy, który w przypadku kobiet wynosi co najmniej 20 lat.

Odwołująca D. H.urodzona dnia (...), wiek 60 lat ukończyła w dniu (...). Jak wynika z zeznań powołanych przez odwołującą świadków, odwołująca w okresie (...) – 5.04.1967 wykonywała pracę w gospodarstwie rolnym swoich rodziców mieszkając jednocześnie w tym gospodarstwie. Okresy takiej pracy przypadające przed dniem 1stycznia 1983 r., po ukończeniu 16-go roku życia, stosownie do uregulowania zawartego w przepisie art.10 ust.1 pkt 3 cytowanej na wstępie ustawy, uwzględniane są jako okresy składkowe, jeżeli okresy składkowe i nieskładkowe, są krótsze od okresu wymaganego do przyznania emerytury, w zakresie niezbędnym do uzupełnienia tego okresu.

Zaliczeniu podlegał okres pracy w gospodarstwie rolnym rodziców przypadający w okresie nasilonych prac w rolnictwie przypadający od kwietnia do października każdego roku kalendarzowego. Odwołująca w tym gospodarstwie mieszkała – była zatem domownikiem. W wymiarze dniówkowym pracowała w tym czasie co najmniej po 4 godziny dziennie. Oceny tej nie zmienia uczęszczanie do szkoły albowiem prace te odwołująca zasadniczo wykonywała w okresie letnim albowiem wtedy przypadają prace wymagające znacznej ilości czasu i jednocześnie z uwagi na okres wakacji nie odbywały się zajęcia w szkole, bądź też tak jak w czerwcu czy we wrześniu – zajęcia szkolne charakteryzowały się mniejszą intensywnością. Istniały zatem podstawy do zaliczenia odwołującej w każdym roku kalendarzowym nie więcej niż 7 miesięcy pracy rolniczej kiedy odwołująca pracowała co najmniej 4 godziny w wymiarze dniówkowym. W ten sposób okres pracy rolniczej wynosił łącznie 23 miesiące i 6 dni. Biorąc pod uwagę okres zaliczony odwołującej przez organ rentowy (13 lat 10 miesięcy i 7 dni), doliczenie tego okresu nie sprawi, że odwołująca legitymować będzie się wymaganym okresem 20-u lat pracy.

Nie było przesłanek aby odwołującej doliczyć do brakującego okresu, zgłoszony okres pracy rolniczej przypadający od dnia 25 kwietnia 1976 r. do dnia 26 stycznia 1978 r. albowiem odwołująca w tym okresie nie wykonywała pracy przez czas co najmniej 4 godziny dziennie.

Ubocznie należy stwierdzić, iż nawet zaliczenia obydwu zgłoszonych okresów pracy w rolnictwie: 1.09.1963 – 5.04.1967, 25.04.1976 – 26.01.1978 wynoszącego w sumie 5 lat 4 miesiące i 7 dni nie spowoduje uzupełnienia brakującego okresu do pełnych 20 – u lat. W sumie tak obliczony okres dałby okres ubezpieczenia wynoszący 19 lat 2 miesiące i 14 dni.

Nie było warunków aby do okresu ubezpieczenia doliczony został okres wykonywania pracy w ramach umowy agencji przypadający od dnia 27 stycznia 1978 r. do dnia 27 maja 1978 r.

Zgodnie bowiem z przepisem art. 1 ustawy z dnia 19 grudnia 1975 r. o ubezpieczeniu społecznym osób wykonujących pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia w brzmieniu obowiązującym w 1978 r., obowiązkowe ubezpieczenie społeczne obejmowało osoby wykonujące stale i odpłatnie prace w oparciu o jedną a takich umów. W art. 1 ust. 3 ustawodawca wskazał, iż prace uważa się za wykonywaną stale jeżeli trwa nieprzerwanie co najmniej sześć miesięcy. W przypadku odwołującej praca była wykonywana przez niespełna 4 miesiące. Nie było zatem warunków aby w trybie art. 6 ust. 2 pkt 13 cytowanej na wstępie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. potraktować taki okres jako okres składkowy, skoro umowa taka z uwagi na długość okresu w jakim była wykonywana praca nie podlegała obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym.

Nie było także warunków aby doliczyć do ubezpieczenia zgłoszony okres pracy w rolnictwie od dnia 1 listopada 1983 r. Okres ten przypadający po 1 stycznia 1983 r., za który nie zostały opłacone składki na ubezpieczenie rolnicze wyłączony

jest z zakresu objętego dyspozycją art. 10 cytowanej wyżej ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. Zatem od dnia 1 stycznia 1983 r. nie wystarczy sama praca w rolnictwie w charakterze domownika. Obok tej pracy konieczne jest opłacanie składek na to ubezpieczenie. Tej przesłanki odwołująca nie spełniła.

W tych warunkach każde z odwołań w przedmiocie przyznania odwołującej prawa do emerytury dla osoby legitymującej się okresem ubezpieczenia co najmniej 20 – letniego podlegało oddaleniu o czym sąd orzekł w punkcie 2 sentencji wyroku.

Uzasadnione było odwołanie jedynie w odniesieniu do żądania przyznania prawa do emerytury dla kobiety mającej 15 – letni okres ubezpieczenia. Jak wynika z poczynionych w sprawie ustaleń odwołująca legitymuje się dalszym okresem pracy w rolnictwie od dnia (...) r. (ukończenie 16-go roku życia) do dnia 5.04 1967 r. (z dniem 6.05.1967 r. podjęła pracę najemną). Doliczenie tego okresu wynoszącego w sumie 3 lata 7 miesięcy i 6 dni w zakresie niezbędnym do uzupełnienia pełnego okresu 15 – u lat ubezpieczenia sprawi, że odwołująca legitymować będzie się wiekiem uprawniającym od ubiegania się o emeryturę przewidzianą w przepisie art. 28 cytowanej na wstępie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. Doliczenie ewentualnie kolejnego okresu pracy rolniczej nie wpłynie na długość okresu ubezpieczenia albowiem – o czym była mowa wyżej – ten okres nie wydłuży łącznego okresu ubezpieczenia do 20 –u lat. Zatem w omawianej w tym miejscu przesłance do przyznania prawa do emerytury, okres pracy rolniczej może być tylko doliczony - na warunkach wskazanych w przepisie art. 10 ustawy tylko w zakresie niezbędnym do uzupełnienia brakującego okresu.

Mając na uwadze przedstawioną wyżej analizę, odwołania w tej części podlegały uwzględnieniu a zaskarżone decyzje zmianom jak w punkcie 1 sentencji wyroku.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c., zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik postępowania, przy zastosowaniu stawek wynagrodzenia określonych w § 12 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłaty za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielanej z urzędu, uznając iż nakład pracy pełnomocnika procesowego uzasadnia dwukrotność stawki podstawowej.